

กิตติยาจารย์สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ศาสตราจารย์ ดร.ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช

คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กิตติยาจารย์แห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประจำปี ๒๕๕๓

“วิธีการสอนของผมจะต้องสอนมากกว่าที่มีในตำรา เพราะสิ่งที่อยู่ในตำรา ผมเชื่อว่า นักศึกษาสามารถอ่านเองได้ แต่สิ่งที่ผมเน้นย้ำ คือ การถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ที่เราได้จาก งานวิจัยและผ่านประสบการณ์การทำงานของเราเองให้นักศึกษา

ไม่ใช่เรื่องง่ายที่นักวิชาการสักคนในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่จะได้รับเกียรติเป็น “กิตติยาจารย์” เพราะเกณฑ์ในการ พิจารณาเพื่อได้รับตำแหน่งวิชาการนี้จะต้องมีองค์ประกอบหลักๆ ๓ ประการ คือ หนึ่งพิจารณาจากความเป็นนักวิชาการ หรือความเป็นครู โดยพิจารณาจากการสอน การถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ไปยังผู้เรียนและมีความประพฤติ เป็นแบบอย่าง สมฐานะความเป็นครู เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง สำหรับประชาคมธรรมศาสตร์ สอง การเป็นนักวิจัยที่ได้รับการยอมรับ ทั้งระดับนานาชาติและระดับชาติ ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายสำหรับอาจารย์ที่ต้องสละเวลาจากการสอนและการเตรียมการสอน มาค้นคว้าวิจัยจนสามารถทำงานวิจัยระดับนานาชาติได้และสุดท้าย ซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญมากนั่นก็คือการช่วยเหลือ งานบริหารของมหาวิทยาลัยและการให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ซึ่งเป็นภารกิจที่ท้าทายความสามารถเป็นอย่างยิ่ง สำหรับนักวิชาการหลายๆ คน

ทว่าสิ่งทั้งหลายทั้งปวงที่ได้กล่าวก็ไม่ได้เป็นอุปสรรคแต่ประการใดสำหรับศาสตราจารย์ ดร.ผดุงศักดิ์ รัตนเดโช อาจารย์ประจำภาควิชาวิศวกรรมเครื่องกล คณะวิศวกรรมศาสตร์ ผู้ซึ่งได้รับตำแหน่งกิตติยาจารย์ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หนึ่งในบุคลากรของธรรมศาสตร์ ผู้ซึ่งอุทิศเวลาให้กับงานวิชาการอย่างแท้จริงไม่ว่าจะในฐานะอาจารย์ นักวิจัย หรือแม้กระทั่งนักบริหาร เกียรติยศที่ได้รับในครั้งนี้จึงเป็นสิ่งที่รังสรรค์ความมุ่งมั่นตั้งใจและแนวทางการทำงานว่าสิ่งที่ทำนั้น ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับในแวดวงวิชาการ

“ผมมองว่าการเป็นอาจารย์ผู้สอนกับการทำงานวิจัยนั้นเป็นสิ่งสำคัญไม่น้อยกว่ากันและควรทำควบคู่กัน เพราะการ เป็นอาจารย์จำเป็นต้องก้าวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของศาสตร์นั้นๆ คุณต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตลอดเวลา โดยเฉพาะศาสตร์ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเนื่องจากวิชาความรู้ด้านนี้พัฒนาไปอย่างรวดเร็วซึ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

ที่เราต้องตามให้ทันและต้องสามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Body of knowledge) ได้เอง และการทำวิจัยก็เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้มากขึ้นเพื่อที่เราจะสามารถถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้ให้กับผู้เรียนได้เข้าใจอย่างถ่องแท้มากกว่าที่จะเปิดตำราสอนเพียงอย่างเดียว”

สำหรับแนวทางการสอนของกิตติยาจารย์ท่านนี้ คือ การสร้างเสริมความรู้ให้กับนักศึกษา เนื่องจาก ต้องสอนนักศึกษา ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีจนถึงปริญญาเอก การวางรากฐานให้กับผู้เรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญมากในระดับปริญญาตรีก่อนที่จะต่อยอดความรู้และพยายามสร้าง “องค์ความรู้ใหม่” ให้กับนักศึกษาเพื่อให้สามารถนำไปปฏิบัติงานจริงในอนาคต ส่วนระดับปริญญาโทและปริญญาเอกมีส่วนที่คล้ายกัน คือ การถ่ายทอดความรู้เฉพาะทางหรือเฉพาะด้านให้กับผู้เรียนในการลงรายละเอียดหรือเจาะลึกลงไป เพื่อสร้างความเป็น Expert ให้กับนักศึกษาและพยายามสร้างแรงจูงใจให้เขาค้นคว้าวิจัย ผลงานออกมาซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งที่จะดึงศักยภาพของผู้เรียนให้ออกมาได้เต็มที่ ปัจจุบันนักศึกษาภายใต้การดูแล ให้คำปรึกษา โดยศาสตราจารย์ ดร.ผดุงศักดิ์ ในทุกระดับมีผลงานตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติที่มีคุณภาพสูงและได้รับรางวัลทางวิชาการทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เป็นประจำทุกปี

“วิธีการสอนของผมจะต้องสอนมากกว่าที่มีในตำรา เพราะสิ่งที่อยู่ในตำรา ผมเชื่อว่านักศึกษาสามารถอ่านเองได้ แต่สิ่งที่ผมเน้นย้ำ คือ การถ่ายทอดองค์ความรู้ใหม่ ที่เราได้จากงานวิจัยและผ่านประสบการณ์การทำงานของเราเองให้นักศึกษา ซึ่งผมเชื่อว่าถ้าสอนเช่นนี้จะทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อ และเปิดจินตนาการให้กับนักศึกษา ให้สามารถต่อยอดความคิดได้ที่สำคัญ ผมมีศูนย์วิจัยเพื่อการเรียนรู้ ไม่ใช่เรียนเพียงในห้องเรียนและจบ ซึ่งผมมีห้องวิจัยสำหรับนักศึกษาปริญญาตรี-เอก ที่ให้นักศึกษาได้มีโอกาสเข้าร่วมในการศึกษาเรียนรู้และการทำวิจัยต่างๆอย่างเป็นกลุ่มก้อน และที่ผ่านมามีความสามารถที่จะรับทุนวิจัยจากสถาบันภายนอก เช่น สกว.หรือสภာวิจัย เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในกระบวนการเรียนการสอนและการทำวิจัยของกลุ่มมาตลอด” ศาสตราจารย์ ดร.ผดุงศักดิ์ กล่าวปิดท้าย

สำหรับคุณสมบัติด้านการวิจัยนั้น ศาสตราจารย์ ดร.ผดุงศักดิ์ มีผลงานทางด้านงานวิจัยที่มีคุณภาพสูงที่ได้รับการตีพิมพ์ลงวารสารวิจัยชั้นนำระดับโลก มากกว่า ๗๐ รายการ และผลงานนำเสนอในที่ประชุมทางวิชาการทั้งในระดับชาติและนานาชาติอีกกว่า ๑๐๐ รายการ นอกจากนี้ผลงานตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิจัยระดับนานาชาติ ของ ศาสตราจารย์ ดร.ผดุงศักดิ์ ยังได้รับการอ้างอิง (Citation) มากกว่า ๑๕๐ ครั้ง ผลจากการดำเนินการทางวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นระบบทำให้ศาสตราจารย์ ดร.ผดุงศักดิ์ ได้รับรางวัลผลงานวิจัยจากสภาวิจัยแห่งชาติ (วช.) จากทุกประเภทรางวัล (รางวัลวิทยานิพนธ์ปริญญาเอก รางวัลผลงานวิจัย และรางวัลผลงานประดิษฐ์คิดค้น) รวม ๑๐ รางวัลซึ่งเป็นสถิติสูงสุดของประเทศ และรางวัลวิจัยจากองค์กรอื่นกว่า ๑๐ รายการ นอกจากนี้ ศาสตราจารย์ ดร.ผดุงศักดิ์ ยังให้ความสนใจงานวิจัยสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม ซึ่งนำมาสู่การจดสิทธิบัตรในนามมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กว่า ๑๐ รายการ

ศาสตราจารย์ ดร.ผดุงศักดิ์ ยังเป็นนักวิจัยพี่เลี้ยง (Mentor) สำหรับนักวิจัยทุนพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยของอาจารย์รุ่นใหม่ สกอ.-สกว. ซึ่งเป็นคณาจารย์ของคณะวิศวกรรมศาสตร์รวม จำนวนกว่า ๕ คน ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของกลุ่มอาจารย์ผู้ได้รับทุนนี้ อีกทั้งยังให้คำปรึกษากับคณาจารย์รุ่นใหม่ทั้งภายในภาควิชาและคณะฯ และนอกคณะอย่างต่อเนื่องในหลายปีที่ผ่านมา เป็นผลทำให้เกิดความร่วมมือในทางวิชาการอย่างแข็งขันและมีความเข้มแข็งทางวิชาการมากที่สุดกลุ่มหนึ่งของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และของประเทศ

ด้วยการทุ่มเทการทำงานด้านวิชาการ และการมีแนวคิดและเทคนิคการสอนที่แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดจึงไม่ใช่เรื่องแปลกที่จะทำให้ ศาสตราจารย์ ดร.ผดุงศักดิ์ ได้รับตำแหน่งวิชาการระดับนี้ ซึ่งเชื่อว่าหากธรรมศาสตร์มีบุคลากรเช่นนี้มากขึ้น ในอนาคตการจะเดินหน้าสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยชั้นนำของประเทศคงไม่ใช่เรื่องยากอย่างแน่นอน

มธ.